

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ АВТОМОБІЛЬНО – ДОРОЖНІЙ ТЕХНІКУМ

Погоджено

Заступник директора з Н Р

 Р.Т.

Овчаренко

« _____ » « _____ » 2010

р.

Затверджую

Директор технікуму

 Перевозник

А.С.

« _____ » « _____ »

2010 р.

ЦІНОУТВОРЕННЯ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

для вищих навчальних закладів
з підготовки молодших спеціалістів
за спеціальністю 5.03050901 «Бухгалтерський облік».

Напрямок підготовки: 5.030509 «Облік і аудит»

Галузь знань: 0305 «Економіка і підприємництво»

Програма складена на основі змістовних модулів освітньо-професійної програми по підготовці молодших спеціалістів зі спеціальності 5.03050901 „Бухгалтерський облік" затвердженої Міністерством освіти і науки України 2009 р.

Програма розглянута і схвалена на засіданні циклової комісії «Бухгалтерського обліку».

Протокол № ____ від „ ____» _____ 2010 р.

Голова циклової комісії

Ткаченко І. А..

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.
2. Орієнтовно – тематичний план.
3. Зміст дисципліни.
4. Перелік практичних і семінарських занять.
5. Критерії оцінювання.
6. Питання до заліку.
7. Література.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програмою передбачається одержання студентами теоретичних знань і практичних навичок з ціноутворення та розробки цінової політики підприємства.

У програмі розглядаються питання ціни, як інструменту ринкового механізму; розглянуті її види та функції. Визначена цінова політика держави за умов переходу до ринкових відносин. Форми та методи державного регулювання цін. Вивчається цінова політика підприємства.

Визначені основні ціноутворюючі чинники. Велику увагу приділено вивченню складу ціни. Визначено роль витрат у формуванні ціни. Розглядається питання маржинального доходу з точки зору ціноутворення .

Велику увагу приділено вивченню маркетинговим методам встановлення ціни. Вивчається система цін біржової торгівлі та формування цін на експортно-імпортну продукцію.

Мета: вивчення комплексу економічних, політичних, соціальних і психологічних факторів, економічного потенціалу підприємства з метою здійснення ефективної цінової політики.

Завдання: вивчити механізм формування цін в умовах ринкової економіки, державне регулювання цін, методологічні питання формування цінової політики підприємства, сучасні методи ціноутворення.

Предмет: порядок формування ціни на товари та послуги.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Сутність, види і функції цін у ринковій економіці.
2. Цінова політика держави.
3. Державне регулювання процесів ціноутворення в Україні.
4. Цінова політика підприємства.
5. Основні ціноутворюючі чинники.
6. Структура ціни і формування її складових.
7. Методи ринкового ціноутворення.
8. Ціни біржової торгівлі.
9. Ціни зовнішнього ринку.
10. Особливості дослідження ринкової кон'юнктури у ціноутворенні.

У результаті вивчення дисципліни

студенти повинні знати: теоретичні засади ціноутворення, методи формування цін у ринкових умовах, методологію розробки цінової політики підприємства та державного регулювання цін.

студенти повинні уміти: визначати склад та структуру ціни, складати калькуляцію продукції. Обраховувати податки, які входять до складу ціни, розраховувати маржинальний дохід, визначати точку беззбитковості аналітичним та графічним методом. Формувати цінову політику фірми за допомогою маркетингових методів ціноутворення.

2. ОРІЄНТОВНО – ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Найменування тем.	Загальний обсяг	Всього аудиторн.	Лекції.	Практ. зан.	СРС
МОДУЛЬ № 1	18	10	10		8
Тема 1. Суть, види та функції цін за умов ринкової економіки	4	2	2		2
Тема 2. Цінова політика держави.	4	2	2		2
Тема 3. Державне регулювання процесів ціноутворення в Україні.	4	2	2		2
Тема 4. Цінова політика підприємства.	6	4	4		2
МОДУЛЬ № 2	36	26	20	6	10
Тема 5. Основні ціноутворюючі чинники.	6	4	4		2
Тема 6. Структура ціни та формування її елементів.	10	8	4	4	2
Тема 7. Методи ринкового ціноутворення.	9	6	4	2	3
Тема 8. Система цін біржової торгівлі.	3	2	2		1
Тема 9. Ціни зовнішнього ринку.	3	2	2		1
Тема 10. Особливості дослідження ринкової кон'юнктури у ціноутворенні.	5		4		1
Загалом по курсу:	54	36	30	6	18

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

1. Суть, види і функції цін у ринковій економіці.

Ціна, як інструмент ринкового механізму. Основні теорії ціноутворення та їх модифікації. Теорія трудової вартості, теорія трьох факторів, теорія граничної корисності, теорія попиту та пропозиції.

Види цін та їх диференціація залежно від рівня лібералізації (регульовані та вільні), галузевої форми продукції (оптові, закупівельні, тарифи тощо), стадії товаропросування (ціна підприємства та ціна реалізації), видів транспортних та страхових витрат („франко”), характеру використання (довідкові, стартові, заставні тощо) та інше.

Функції ціни. Облікова функція. Стимулююча функція ціни та механізм її впливу на виробника та споживача. Розподільна функція та її роль в економіці. Функція балансування попиту та пропозиції.

2. Цінова політика держави.

Законодавство України про ціноутворення. Організація державного контролю за цінами. Цінова політика держави за умов переходу до ринкових відносин. Державна дисципліна цін. Контроль за цінами. Інспекції цін, їх завдання та функції.

3. Державне регулювання процесів ціноутворення в Україні.

Загальні питання регулювання цін. Необхідність державного регулювання цін. Законодавче регулювання процесів ціноутворення в Україні. Регулювання цін у промислово розвинутих країнах.

Форми та методи державного регулювання цін. Прямі та опосередковані форми регулювання цін. Фіксовані та граничні ціни. Регулювання цін на основі граничного рівня рентабельності та граничних рівнів посередницько-збутових та торгівельних надбавок. Декларування цін.

Регулювання цін монопольних утворень. Загальнодержавні та регіональні монопольні ринки. Методи регулювання цін монопольних утворень наслідки державного регулювання цін та їх графічна інтерпретація.

4. Цінова політика підприємства.

Цінова політика фірми. Активна і пасивна цінова політика. Цінова стратегія та її види.

Стратегія низьких цін. Стратегія виживання та стратегія цінового прориву. Чинники, що обумовлюють ефективність стратегії низьких цін: еластичність попиту, структура витрат, рівень конкуренції.

Стратегія високих цін. Стратегія „знімання вершків” та стратегія завоювання лідерства у виробництві високоякісної продукції. Умови ефективності застосування цих стратегій.

Стратегія нейтральних цін. Формування цін на обов’язкові речі та доповнюючі предмети.

Система знижок у цінах знижки за кількість придбаної продукції. Прості та кумулятивні знижки. Знижки за швидкість платежу. Сезонні знижки. Товарообмінний залік та інші види знижок.

5. Основні ціноутворюючі чинники.

Попит і пропозиція як ціноутворюючий чинник. Ціна попиту і ціна пропозиції. Цінова рівновага. Еластичність попиту. Коефіцієнт цінової еластичності. Фактори, що впливають на еластичність.

Конкуренція і монополія як чинники ціноутворення. Типи ринків та їх вплив на формування ціни: чиста конкуренція, чиста монополія, монополістична конкуренція, олігополія. Природні та штучні монополії.

6. Структура ціни і формування її елементів.

Склад ціни. Елементи ціни. Структура ціни. Види структурної побудови ціни.

Витрати та їх роль у формуванні ціни. Визначення ціни на основі обліку повних витрат. Калькуляція. Визначення ціни методом обліку прямих витрат. Змінні та постійні витрати. Залежність ціни від обсягу виробництва. Маржинальний дохід.

Нормативний метод розрахунку в ціні величини рентабельності. Залишковий метод розрахунку в ціні величини прибутку.

Формування в ціні товарних податків. Акцизний збір як елемент ціни урахування акцизного збору в ціні на основі твердих та процентних ставок. Податок

на додану вартість як елемент ціни та його обчислення.

Надбавки посередницько–збутових та торгівельних організацій як самостійні елементи ціни. Методика їх обчислення. Склад посередницько-збутових і торгівельних надбавок.

7. Методи ринкового ціноутворення.

Принципи формування ціни пропозиції. Основні методи ціноутворення. Затратні методи ціноутворення. Метод обліку повних витрат, його недоліки та сфера використання. Метод надбавок та умови його застосування. Стандартні надбавки. Агрегатний метод.

Методи, що виходять з попиту. Формування ціни методом балової оцінки. Методи, що виходять з витрат та попиту одночасно. Метод беззбитковості. Графік беззбитковості. Застосування методу беззбитковості наявності конкурентів на ринку.

Методи, встановлення ціни з орієнтацією на конкуренцію. Метод лідера та сфера його застосування. Питома ціна. Параметричні індекси якості та формування цін на їх основі. Метод тендерного ціноутворення.

8. Система цін біржової торгівлі.

Біржова торгівля та її місце в ринковій економіці. Види біржових угод та їх особливості. Ціни біржової торгівлі та їх види. Довідкові ціни.

Біржове котирування цін та його суть. Правила котирування біржових цін. Чинники, що впливають на ціни біржової торгівлі. Методи біржового котирування цін.

9. Ціни зовнішнього ринку.

Формування цін на експортно-імпорتنу продукцію. Контрактна ціна на імпорتنу продукцію. Мито та його врахування в ціні. Урахування акцизного збору в цінах на імпорتنу продукцію. Податок на додану вартість у ціні придбання та ціні реалізації.

Урахування в цінах умов поставки товарів за правилами „Інкотермс 90”. Індикативні ціни і сфера їх застосування. Порядок установаження індикативних цін. Мінімальна митна вартість та її значення. Мінімальні оптові та роздрібні ціни на імпорتنу продукцію.

Світові ціни. Інтернаціональна вартість. Формування світових цін.

10. Особливості дослідження ринкової кон'юнктури у ціноутворенні.

Ринкова кон'юнктура: поняття та суть. Показники ринкової кон'юнктури.

Методи дослідження ринкової кон'юнктури ринку та цінової динаміки. Принципи і методи дослідження чутливості покупців до рівні цін.

Види практичних робіт:

№ заняття	Найменування практичних, занять	Кількість годин
9	Залежність ціни від обсягу виробництва. Формування в ціні товарних податків.	2
11	Розрахунок складу та структури ціни	2
14	Метод обліку повних витрат. Метод беззбитковості.	2

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

з дисципліни «Ціноутворення»

зі спеціальності 5.03050901 «Бухгалтерський облік»

розроблені відповідно до наказу МОН України від 25.04.2001р. № 341

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
1	2
Незадовільно	Оцінка „незадовільно”. Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні. Самостійно виконує 0-50% від загальної кількості тестів поточного та підсумкового контролю..
Задовільно	Оцінка „задовільно”. Теоретичні запитання розкрито повністю, проте при викладанні програмного матеріалу допущені незначні помилки. При виконанні практичних завдань без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускає помилки. Самостійно виконує 51-69% від загальної кількості тестів поточного та підсумкового контролю.
Добре	Оцінка „добре”. Теоретичні запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичне завдання виконано взагалі правильно, але мають місце окремі неточності. Самостійно виконує 70-89% від загальної кількості тестів поточного та підсумкового контролю.
Відмінно	Оцінку „відмінно” ставлять, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою. Самостійно виконує 90 - 100% від загальної кількості тестів поточного та підсумкового контролю.

Викладач _____ Богач О. В.

Рекомендована література:

1. Закон України „Про ціни та ціноутворення” № 508 – XII від 03,12,1990р
2. Закон України „Про податок на додану вартість” № 168/97 – ВР від 03,04,1997р.
3. Закон України „Про ставки акцизного збору і ввізного мита на окремі товари (продукцію)” № 313/96 – ВР від 11,07,1996р.
4. „Про індикативні ціни на товари при здійсненні суб’єктами зовнішньоекономічної діяльності України експортно – імпорتنих операцій” Указ президента України № 691 від 18,11, 1994р
5. „Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)”. Постанова Кабінету Міністрів України № 1548 від 25,12,1996р.
6. „Положення про державне регулювання цін (тарифів) на продукцію виробничо–технічного призначення, товари народного споживання, роботи і послуги монополістичних утворень”. Постанова Кабінету Міністрів України № 135 від 22,02,1995р.
7. Герасименко В. В. Цінова політика фірми. – М.: Фінстатінформ, 1995.
8. Гребенников П. И. й інші. Макроекономіка. – СПб.: УЗФ, 1996.
9. Уткін З. А. Ціни, ціноутворення, цінова політика. – М.: ЗК-МОС, 1997
10. Цаулін А. Н. Ціноутворення в системі маркетингу. – М.: Прогрес, 1992
11. Ціноутворення /Під ред.. І. К.Салімжанова - Мю: Фінстатінформ. 1996
12. Ціни й ціноутворення / Під ред.. В. Е. Осипова: Учеб. Для вузів. – СПб: Інтер, 1999.